

Bijlage 3

Plagiaat

BSc Biomedische wetenschappen

Van: Examencommissie BMW

Voor: studenten BMW

Maart 2013

Plagiaat in scripties, essays en verslagen.

Achtergrond

Voor de BMW docenten heeft de examencommissie de regels met betrekking tot plagiaat verder uitgewerkt. Daarbij leek het verstandig om tegelijkertijd ook de studenten extra voor te lichten over dit onderwerp: wat mag er wel en niet en hoe gaan docenten om met (een vermoeden van) plagiaat? Hierbij gaat de commissie uit van het principe dat voorkomen beter is dan genezen. Aan de hand van 5 vragen wordt dit verder uitgelegd.

1. Wat is de voor BMW relevante definitie van plagiaat?

Volgens Van Dale is plagiaat: "1. het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk; 2. een van anderen overgenomen deel van een geschrift, enz."

De Onderwijs- en ExamenRegeling (OER) zegt hierover het volgende: "Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk overnemen van gegevens of tekstgedeelten van anderen, met of zonder bronvermelding." OER art. 5.14.1.

2. Wat is dan precies plagiaat?

Plagiaat moet heel ruim worden opgevat: elke ingeleverde tekst waarvan zinnen of hele alinea's niet zelf geschreven zijn, maar uit bestaande tekst(en) van een ander zijn gekopieerd. Onder "kopiëren" valt niet alleen digitaal knip- en plakwerk of 'ouderwets' overtypen, maar ook het - al dan niet zelf - letterlijk vertalen van zinnen en alinea's en het zodanig vervangen van woorden in een bestaande tekst door synoniemen dat controle door een anti-plagiaat programma als bij voorbeeld Ephorus wordt ontdoken.

Voorbeeld: de tekst in **bold** stond niet als zodanig in de geplagieerde tekst; de rest was letterlijk overgenomen.

Although the maximum permissible smoke limit set by the EU is 50 **micro grams per cubic meter**, on new year's eve in the Netherlands, the smoke levels reached a **high** of 1000 **micro grams per cubic meter**. Another study **showed** that exposure to fireworks **showed** asthmatic problems in people suffering from lung diseases.

In de OER wordt gesproken over kopiëren van teksten "zonder aanhalingstekens en verwijzing". Hieruit kan ten onrechte worden geconcludeerd dat een verslag zou mogen bestaan uit achter elkaar geplakte kortere en langere citaten, voorzien van aanhalingstekens en bronvermelding en een korte verbindende eigen tekst van de hand van de 'auteur'. Dit is inderdaad geen plagiaat, en valt dus niet als 'overtreding' onder de hier besproken regels, procedures en sancties. Anderzijds is een dergelijke 'product' in feite een bloemlezing van andermans werk en geen origineel eigen stuk waarmee je als student blijkt geeft van jouw schrijfvaardigheid. De docent zal zo'n "collage"-verslag dus als regel op andere gronden afkeuren, omdat het verslag dan

niet goed beoordeeld kan worden. De OER zegt ook “Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.”

Voorbeeld: de onderstaande drie zinnen, in de inleiding van een scriptie, waren overgenomen uit verschillende artikelen zonder een bronvermelding.

LKB1 is required for AMPK (AMP dependent protein kinase) activation.
LKB1 activates 14 other Serine/Threonine kinases.
These 14 kinases are usually involved in metabolism and polarity.

Het in eigen woorden samenvatten van andermans ideeën kan ook een vorm van plagiaat zijn, indien er geen duidelijke verwijzing staat en de indruk wordt gewekt dat het om een originele eigen gedachtegang van de student gaat. In de praktijk komt dit vooral voor als een student “vergeten” is om (alle) referenties weer te geven.

Voorbeeld: de tekst in **bold** stond niet als zodanig in de geplagieerde tekst

Despite **extensive** research, the unknown still exceeds what **is** currently **known** on intracellular protein degradation, and major key questions **remain** unsolved. Among these are:
The modes **of specific recognition of proteins**;
Timed recognition for the degradation of the many substrates;
The mechanisms **of** aberrations in the system that **leads** to pathogenesis of diseases.

Laat het duidelijk zijn dat het ook niet is toegestaan om een ander je werkstuk of verslag te laten schrijven (al dan niet tegen betaling) en te laten lijken of het gaat om zelfgeschreven werk. Tenslotte is het hergebruik van zelfgeschreven materiaal (zonder uitdrukkelijke toestemming van de docent) ook een vorm van plagiaat.

3. Waarom is plagiaat ‘fout’?

Over het feit dat “plagiaat niet goed en absoluut onacceptabel is”, zal weinig discussie zijn, maar het is nuttig om stil te staan bij de specifieke redenen waarom – in het algemeen, en in het bijzonder binnen de opleiding.

Te onderscheiden zijn:

- a. Wetenschappelijke integriteit. “Met andermans veren pronken” is – ook wanneer de wet niet wordt overtreden – een ernstige schending van geschreven en ongeschreven regels in de wetenschappelijke wereld. Voor docenten en onderzoekers is dit een vanzelfsprekendheid, en hoewel het ook voor de meeste (instromende) studenten geen punt van discussie is, blijkt dit niet altijd bij elk van hen zo te zijn.
- b. Het schrijven van verslagen en essays tijdens de opleiding betekent het werken aan een voor academici essentiële vaardigheid, nl. het vermogen om een eigen originele gedachtegang zelfstandig in eigen woorden weer te geven. Door (deels) van anderen gekopieerde teksten in te leveren wordt niet aan deze vaardigheid gewerkt, en kan dit vermogen niet (goed) worden beoordeeld, cq. wordt mogelijk ten onrechte positief beoordeeld. Binnen de bacheloropleiding is dit in veruit de meeste gevallen van plagiaat het voornaamste probleem.

- c. Het juridische argument: er kunnen auteursrechten worden geschonden. Dit zal op bachelorniveau zelden aan de orde zijn, met uitzondering van het eventueel online zetten van een scriptie of werkstuk.

4. Hoe valt plagiaat (snel) te herkennen/ontdekken?

Controle op plagiaat is dus belangrijk en een wezenlijk deel van de beoordeling van een geschreven werkstuk of scriptie. Alle schriftelijke werkstukken moeten dus ook gecontroleerd worden op plagiaat. Daarvoor zijn de volgende mogelijkheden:

a. Gebruik van een plagiaatcontroleprogramma

Een 'simpele' standaard aanpak is het gebruik van Ephorus of een vergelijkbaar programma, dat op het eerste gezicht een 'objectief en zelfs kwantitatief' antwoord geeft. Ephorus is inderdaad een belangrijk hulpmiddel, en bij elke cursus waarin studenten een verslag, scriptie of essay moeten inleveren, is de examinator verplicht een Ephorus-controle uit te (laten) voeren.

Net als bij bv. een spellingscontroller heeft het programma echter een beperkte sensitiviteit en specificiteit en is niet meer dan een hulpmiddel: een lage of zelfs 0% score is geen garantie dat er niet geplagieerd is en een score van meer dan 10% is mogelijk zonder dat er van plagiaat sprake is. Het resultaat moet daarom altijd persoonlijk worden beoordeeld door de docent/examinator. Mocht de examinator hierbij vermoeden dat het gaat om plagiaat, dan moet hij¹ dat melden bij de examencommissie. Deze zal dit uiteindelijk moeten beoordelen.

Uitgangspunt moet zijn dat elke vorm van kopiëren van bestaande zinnen uit bestaande bronnen ongewenst en ongeoorloofd is. Een discussiepunt vormen soms van internet mee gekopieerde legenda van illustraties: soms technisch moeilijk te vermijden en begrijpelijk, maar alleen al om onderwijskundige redenen moet van studenten verwacht worden dat zij zelf de verklarende legenda schrijven bij hun illustraties.

b. Herkenning bij eerste of tweede lezing

Afgezien van Ephorus controle zal het eerste aanknopingspunt voor de docent zijn: rijst bij lezing van een ingeleverde tekst twijfel of die door de student zelf geschreven is? Het gaat hier uiteraard om een zeer subjectief moment en het is niet eenvoudig om bv. met een simpele checklist te werken. Er mag echter van docenten worden verwacht dat zij in staat zijn 'verdachte kenmerken' snel op te pikken.

c. Moet plagiaat (altijd) gemeld worden en wat zijn de gevolgen?

Bij plagiaat in een als definitief bedoelde versie van een verslag, moet plagiaat altijd gemeld worden aan de examencommissie. Ook als plagiaat alleen wordt vermoed door een docent, dan geeft deze dat altijd door aan de examinator. De examinator is verantwoordelijk voor het melden bij de examencommissie. Zie voor de verdere procedure OER art. 5.14.2. Overal waar het woord 'schriftelijk' staat, mag ook worden gelezen: 'per e-mail'. Ook de student wordt schriftelijk op de hoogte gesteld van de melding en heeft de gelegenheid te reageren.

Laat het duidelijk zijn dat er in OER art. 5.14.2 geen ruimte wordt gegeven voor een beslissing van de examinatoren. Elk vermoeden van plagiaat moet bij de examencommissie schriftelijk gemeld worden. De examencommissie bepaalt

¹ Overal waar hij staat, kan ook zij staan.

vervolgens de sanctie op grond van de aard en ernst en met in achtneming van artikel 5.14.12 van de OER.

d. Wat zijn de sancties, en wie legt ze op?

Een werkstuk waarin plagiaat geconstateerd is, is per definitie altijd onvoldoende. Als plagiaat achteraf wordt geconstateerd – ook nadat al een cijfer is toegekend – wordt het cijfer alsnog ongeldig verklaard. Hetzelfde geldt voor het (eind)cijfer van een cursus waar het werkstuk deel van uitmaakt. Er mag dus ook geen onvoldoende worden toegekend die met andere deelcijfers kan worden gecompenseerd.

De examencommissie geeft, na de docent/examinator en de student te hebben gehoord, een oordeel over de ernst van het plagiaat en besluit tot één van de volgende alternatieven:

In ieder geval volgt er een onvoldoende voor het verslag en in de meeste gevallen ook een onvoldoende voor de cursus waarvan het verslag deel uit maakt.

- Óf het geval is dermate ‘mild’ dat na correctie verdere registratie en sancties niet nodig zijn. De student kan een verbeterde versie inleveren en de cursus alsnog met een voldoende afsluiten;
- Óf er wordt wel geregistreerd (=berisping, zie OER 5.14.4a), met als gevolg dat bijvoorbeeld de student niet (meer) in aanmerking komt voor een eventueel Cum Laude en dat er bij herhaling sprake is van officieel vastgestelde recidive met bijbehorende consequenties, d.w.z. zwaardere sancties (zie OER 5.14.4c).

De student heeft daarbij altijd de mogelijkheid in beroep te gaan tegen een genomen beslissing van de examencommissie (zie OER 15.14.3).

e. Hoe om te gaan met plagiaat in groepsproducten?

Uitgangspunt is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het gehele verslag (zie OER 5.14.1h). Vooral bij grotere groepen – zoals bij Project 1 en 2 – zal de docent echter geneigd zijn hier soepel mee om te gaan en oog te hebben voor de toevoeging “ ...indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde.” Juist onder door groepsleden (te) laat ingeleverde bijdragen is de kans op knip- en plakwerk en dus plagiaat immers het grootst.

Bij Ephorus controle van een verslag van een groep studenten moet ook bij een lage score gekeken worden waar die geringe overlap met bestaande teksten uit bestaat: een score van 3% in een groepsverslag van 10 studenten betekent nogal eens dat 1% te danken is aan referentielijsten ed., maar als de andere 2% geheel in de bijdrage van één student zit, kan het betekenen dat van die individuele bijdrage >20-25% plagiaat kan zijn.